

C 92.8/9630 Mui
BR

MUISTO

KÄKISALMEN 600-VUOTISJUHLASTA

28 JA 29 P. KESÄKUUTA 1894.

MYÖDÄÄN KÄKISALMEN MUSEIN HYVÄKSI.

HELSINGISSÄ,
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINOSSA,
1894.

MAAKUSTARINJÄSTÖ
LAPPEENRANTA

KÄKISALMEN LINNA.

1294. Kun Ruotsalaiset vuonna 1293 olivat perustaneet Wiipurin linnan, koettivat he levittää valtaansa Laatokan rannoille ja valloittivat siinä tarkoituksessa Karjalaisten linnan Käkisal-
mella; tästä täytyi heidän kumminkin kohta luopua.
1310. Sen pitkän sodan kuluessa, jota Ruotsi ja Venäjä tähän aikaan kävivät Karjalan omistuksesta, alkoivat Karjalaiset irtautua Venäläisten liitosta. Sen johdosta tuli venäläinen sotavoima 1310 Käkisal-
melle, repi alas sikäläisen linnan ja rakensi uuden sille saarelle, jossa Käkisalmen pesälinna sen jälkeen on ollut.
1323. Pähkinäsaaren rauhassa vedettiin Ruotsin ja Venäjän valta-
kuntien raja halki Karjalan, niin että nykyiset Käkisalmen, Kurkijoen, Liperin, Pielisjärven y. m. kihlakunnat jäivät Venäjän puolelle. Itä-Karjalan hallituksen keskuspaikkana oli Käkisalmen linna.

Karjalainen kalastajakylä Käkisalmen kosken partailla, joka tuntemattomana muinaisaikana oli ensimmäisen linnan suojakseen rakentanut, kasvoi vuosisatojen kuluessa jommoiksi kaupungiksi, jossa

- 1500-luvulla oli 2 tai 3 luostaria, 3 kirkkoa ja enemmän asukkaita kuin nykyään. Itä-Karjalan eli Käkisalmen läänin asukkaat olivat tähän aikaan kaikki kreikanuskoisia.

Venäjän tsaari Iivana julma alkoi 1570-luvun alulla sodan Ruotsin kuningasta Juhana III:tta vastaan. —

- 1573 uudenvuoden aikana tuli Juhanan sotapäällikkö Herman Fleming Käkisal-
melle ja poltti esikaupungit kosken molemmilla ran-
noilla.

1580 Marraskuun alussa valloitti taitava sotaväenjohtaja Pontus de la Gardie Käkisalmen linnan, jonka Ruotsalaiset sitten 1580- ja 1590-luvuilla varustivat niillä valleilla, jotka vielä ympäröivät Käkisalmen molempia linnoja, vaan vuonna

1595 täytyi heidän Täysinän rauhanteossa luvata Käkisalmi läänineen takaisin Venäjälle.

1611 Maaliskuussa valloitti Jaakko de la Gardie, Pontuksen poika, Käkisalmen uudelleen Venäläisiltä, jotka olivat urhoollisesti puolustaneet linnaa kuusi kuukautta.

Tämän jälkeen oli Käkisalmi läänineen Ruotsin valtaan kuuluvana melkein tasan sata vuotta. — Tosin piirittivät Venäläiset vuonna

1656 kolmatta kuukautta Käkisalmen linnaa ja koettivat sitä valloittaa, vaan se ei heille onnistunut.

Suuressa Pohjoismaiden sodassa, jota kävivät etupäässä Venäjä (Pietari suuri) ja Ruotsi (Kaarle XII), kääntyi onni Venäjän puolelle. Kun Venäläiset alkukesällä

1710 olivat valloittaneet Viipurin, lähetettiin Robert Bruce venäläisellä sotavoimalla Käkisalmeakin valloittamaan. Linnaa puolusti kaksi kuukautta urhea Juhani Stiernschantz, vaan kun hänen pieni väestönsä oli vähiin sulannut, linnan rakennukset olivat osaksi rikki ammutut ja avun toivoa ei ollut ollenkaan, täytyi hänen jättää linna Venäläisille.

Tämän jälkeen ei ole Käkisalmea mikään vihollinen uhanut, kumminkin on sitä linnana pidetty ja asui siellä sotaväkeä tämän vuosisadan keskivaiheille asti.

Nyt on Käkisalmen pesälinna ainoastaan muinaisjäänökseenä muistuttamassa kansalaisia niistä ajoista, jolloin esisiemme täytyi käydä verisiä sotia kotilietensä puolustukseksi.

2-
X

C

92.8 Muisto

9630 Käkisalmen 600-vuotisjuh-
lasta 28. ja 29. kesäkuuta
1894.